

**KORXONADA ISHLAB CHIQRILADIGAN
MAHSULOTLARNING O'RTACHA MIQDORLARI TAHLILI (
MEBEL SAVDOSI TAHLILI MISOLIDA)**

Turayeva Gulizahro

Guluston Davlat Universiteti o'qituvchisi

No'monjonova Shoxsanam

Guluston Davlat Universiteti talabasi

Rajabova Zebiniso

Guluston Davlat Universiteti talabasi

Annotatsiya: Maqola materiallari korxonada ishlab chiqarilgan mebellarning savdosining o'rtacha miqdorlar to'g'risidagi ma'lumotlarni o'z ichiga oladi va ularni tartiblash maqsadida turlari, o'xshashliklari va farqlovchi qismlarga, sinflarga ajratish to'g'risida ma'lumot beradi. Maqola Shavkat Mirziyoyevning milliy statistika sohasini takomillashtirish chora tadbirlari bo'yicha yig'ilishidagi nutqidan statistik va prognoz ma'lumotlar asosida tayyorlangan.

Kalit so'zlar: O'rtacha miqdor, arifmetik o'rtacha miqdor, oddiy va tortilgan, geometrik o'rtacha miqdor, shartli moment, garmonik o'rtacha miqdor.

Kirish

Kundalik hayotimizda, turmushimizda o'rtacha miqdorlarni har qadamda uchratamiz va qo'llaymiz, ammo odatda o'rtacha so'zining o'zini iboramizda kam ishlatamiz. Statistik qatorlar matematik sonlar qatoridan tubdan farq qiladi. Ular moddiy dunyo hodisalarini ta'riflovchi ko'rsatkichlar qatoridir, miqdoriy qiymatlari esa hodisalarining yuzaga chiqish sharoitlariga bog'liq.

Mavzuga oid adabiyotlarning tahlili. Luneev V. V ning " Yuridicheskaya statika " (1999.428b,)nomli qo'llanmasida savdo sohasida o'rtacha miqdorlarga quyidagicha ta'rif berilgan: O'rtacha miqdor deyilganda bir turdagi (xildagi) hodisaning o'zgaruvchan belgilari asosida umumlashtirib ta'riflovchi miqdor,ko'rstkich tushuniladi.

Tahlil va natijalar. Ishlab chiqarish hajmi bo'yicha o'rtacha miqdorlar barqarorligini ta'minlash va yaratish bo'yicha mavjud bo'lgan ilmiy tadqiqotlarni o'rganish, tarif shakllanishini qiyosiy solishtrish, statistik ma'lumotlarni o'rganish va iqtisodiy jihatdan taqqoslash va taxlil qilish, mantiqiy fikrash, ilmiy abstraksiyalash, ma'lumotni guruhlash, o'rtachalar aniqlashda arifmetik va garmonik xronologik, kvadratik va geometrik usullaridan keng foydalanilgan. Nisbiy miqdorlar qatori uchun o'rtachani aniqlash masalasiga kelsak, u holda o'rtacha miqdor mazmunan o'rtalashtirilayotgan nisbiy miqdorlar singari mantiqiy tuzilishga ega deb qaralgandagina bu masala to'g'ri yechilishi mumkin. Masalan

Birinchi guruhning quyi chegarasi noma'lum, uni shartli ravishda ushbu guruhning yuqori chegarasi (80) dan keyingi guruh oralig'ining kengligi $(90-80=10)$

ayirmasiga teng deb qabul qilamiz, ya'ni $80-10=70\%$. Natijada bu guruh uchun shartnomani bajarish o'rtacha darajasi $(70+80)/2=75\%$. Boshqa guruhlar uchun ham quyi va yuqori darajalar yig'indisi yarmini hisoblaymiz. Oxirgi guruhda yuqori chegara noma'lum. Uni shartli ravishda bu guruh quyi darajasi (130%) ustiga oldingi guruh oraliq kengligini qo'shishga teng qilib qabul qilamiz, ya'ni $130+10=140\%$. U holda oxirgi guruh uchun shartnomani o'rtacha bajarish darajasi $(130+140)/2=135\%$ ekanligi ma'lum bo'ladi.

Xulosa va takliflar (Conclusion& Recommendation)

O'rtachalar to'plam taqsimotida belgi darajasini yoki birliklar joylanish markazini ta'riflovchi me'yorlardir. Ular statistik to'plam va taqsimot qatorlarini umumlashtirib tavsiflaydi, ayrim o'rtachalashtirilayotgan miqdorlarga nisbatan u yoki bu tomonga tafovutlanib, ularni baravarlashtiradi, hodisalarning rivojlanish va taqsimlanish qonuniyatlarini miqdoran ifodalaydi. O'rtalashtiruvchi miqdorlarning ikki turkumi mavjud: 1) o'rtachalar; 2) taqsimot qatorining o'rta ko'rsatkichlari. O'rtachalar, o'z navbatida, har xil turlarga va shakllarga bo'linadi, jumladan arifmetik o'rtacha, geometrik o'rtacha, garmonik o'rtacha, darajali o'rtachalar va h.k. Taqsimot qatorining o'rta (markaziy) ko'rsatkichlari ham bir qancha turlarga ega: mediana, moda va kvantililar shular jumlasidan hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Shavkat Mirziyoyev milliy statistika sohasini takomillashtirish chora tadbirlari bo'yicha yig'ilishidagi nutqidan parcha
2. Luneev V.V. Yuridicheskaya statistika. - M.: Yurist, 1999. - 428 s.
3. Madaliyev O.M. Sud statistikasi. O' quv qo'llanma. - T.: TDYUI, 2006.
4. Madaliyev O.M. Sud statistikasi: O'quv qo'llanma. - T.: TDYUI nashriyoti, 2009. - 289 b.
5. 4.Ernazarov Yu.K., Achilov S.M., Ton L.G. Sudebnaya statistika. Uchebnoe posobie. - T.: Izdatelsivo TGYUI, 2009.
6. Burkhanov, A. (2023). TRENDS IN THE FORMATION OF ECONOMIC RELATIONS IN AGRICULTURE IN FOREIGN COUNTRIES. Collection of scientific papers «SCIENTIA», (April 7, 2023; Pisa, Italia), 10-12.
7. Khadzhimuradovich, B. A. (2023, April). FORMATION OF NEW ECONOMIC RELATIONS IS THE KEY TO STABLE DEVELOPMENT OF AGRICULTURE. In " Conference on Universal Science Research 2023" (Vol. 1, No. 4, pp. 9-15).
8. Бурханов, А. (2023). ИННОВАЦИЯ–ГЛАВНЫЙ ФАКТОР ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ И ДОХОДОВ СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА. Innovatsion texnologiyalar, 50(02), 121-129.

9. Burxanov, A. (2023). QISHLOQ XO 'JALIGIDA INNOVATSIYON IQTISODIYOTGA O 'TISHNING ZAMONAVIY MUAMMOLARI. *Iqtisodiyot va ta'lim*, 24(4), 37-42.
10. Кароматов, И. Д., & Гулямов, Х. Ж. (2017). Медицинские вопросы, освещенные в Библии. *Биология и интегративная медицина*, (4), 55-75.
11. Gulyamov, X. (2023). INTER-ETHNICITY IN THE FORMATION OF CIVIL SOCIETY IN UZBEKISTAN HARMONY AND RELIGIOUS TOLERANCE. *Interpretation and Researches*, 1(12). извлечено от <http://interpretationandresearches.uz/index.php/iar/article/view/1314>
12. Bafoevich, U. B., Rasulovna, K. R. N., & Ziyodulloevna, K. S. (2021). REACTION OF 1, 1, 1-TRIFLUOROMETHYL-4-PHENYLBUTANEDIONE-2, 4 WITH BENZOIC ACID HYDRAZIDE. *INFORMATION TECHNOLOGY IN INDUSTRY*, 9(3), 939-944.
13. Rasulovna, K. R. (2023). Complex Nickel (Ii) Compounds Based on Acylhydrazones of Aroyltrifluoroacetylmethanes. *EUROPEAN JOURNAL OF INNOVATION IN NONFORMAL EDUCATION*, 3(10), 3-5.
14. Kochkarova, R. R., & Turgunov, E. (2023). IMPROVING THE METHODOLOGY OF TEACHING CHEMISTRY LESSONS AT SCHOOL WITH THE HELP OF DIFFERENT GAMES. *American Journal of Applied Science and Technology*, 3(10), 15-19.
15. M.Z. Kuvatova, Sh.A. Turdiyeva, R.R. Kochkarova. (2023). USE OF VENN DIAGRAM AND NETWORK METHOD IN TEACHING THE TOPIC OF "IMPORTANT CLASSES OF INORGANIC COMPOUNDS" TEACHING METHODOLOGY IMPROVEMENT. *International Multidisciplinary Journal for Research & Development*, 10(10). Retrieved from <https://www.ijmrd.in/index.php/imjrd/article/view/223>